

4e JAARGANG NUMMER 8 OKTOBER 2001
Prijs f 14,00/€ 6,35

Mr.

HET MAGAZINE
VOOR JURISTEN

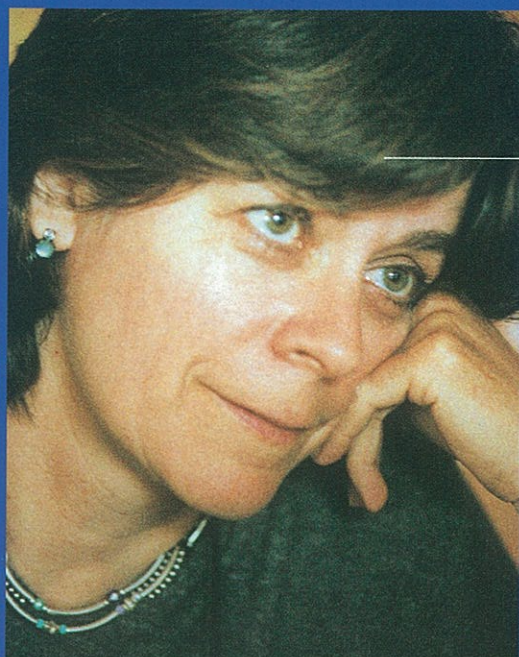
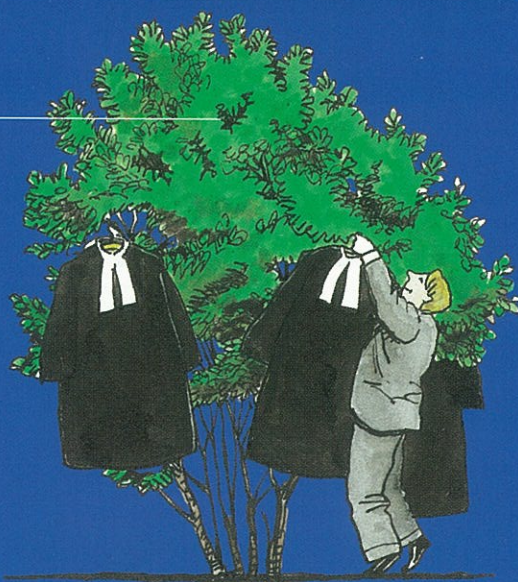
RAIO'S

BESCHOUWEND,
TOLERANT EN ZONDER
RAFELIGE SPIJKERBROEK

HEIBEL

binnen de

BALIE

Heikelen Verrijn Stuart:

“Denken is
een dagelijkse
verrukking”

www.mrweb.nl

NOOIT MEER ADVOCaat

foto: Johan Ghijssels

Beschouwwend, tolerant, zonder rafelige spijkerbroek

Sander Terphuis: "Door de hoge werkdruk op de rechtbank, wordt er ook als raio veel van je verlangd."

Alsof ze nog niet genoeg hebben gestudeerd beginnen jaarlijks circa vijftig juristen andermaal aan een opleiding van zes jaar. Als rechterlijk ambtenaar in opleiding worden ze opgekweekt tot rechter of officier van justitie. *Mr.* sprak een aantal van hen en schetst een beeld van onze toekomstige magistraten.

door René Didde

“Ik wist al op mijn veertiende dat ik rechter wilde worden, om op deze manier bij te dragen aan de rechtvaardigheid in de wereld en ongelijkheid tegen te gaan”, vertelt de 29-jarige Sander Terphuis. De tot Nederlander genaturaliseerde Iraniër ontvluchtte zijn vaderland op zijn achttiende, vond in Nederland politiek asiel en koos een oer-Hollandse naam. Zijn verleden heeft de keus om rechter te worden sterk bepaald. Terphuis studeerde rechten in Utrecht, waar hij tijdens zijn doctoraal rechtsfilosofie combineerde met mensenrechten. Inmiddels is hij bijna een jaar bezig als rechterlijk ambtenaar in opleiding (raio) bij de rechtbank in Zutphen. Na een half jaar in de strafsector, zit hij nu in de civiele sector.

Terphuis werkt zich een slag in de rondte. Raio's worden namelijk direct ingezet bij het werk op de rechtbank (zie kader). Tijdens zittingen, zowel die in de straf- als die in de civiele sector, fungeert Terphuis als griffier. “En na de zitting trekken we ons met de rechters terug in de raadkamer, en klinkt het ‘Nou, Sander, zeg het maar’. Doodeng vond ik dat in het begin, want als raio ben je de jongste en moet je als eerste je oordeel te geven.”

Het ‘al-doende-leert-men-concept’ van de raio-opleiding heeft voordelen, zoals het prettige feit dat je direct in de praktijk bezig bent. Maar Terphuis kent ook de nadelen. Behalve de zeenuwen van de beginner, de plankenkoorts en de wetenschap dat de raio bepaald niet vrijblijvend wordt beoordeeld op zijn inzichten, valt het niet altijd mee om ervaren rechters te overtuigen van een ander inzicht. Daar komt nog bij, aldus Terphuis, dat dikwijls domweg de tijd ontbreekt voor een discussie over een bepaalde strafmaat of ander belangwekkend detail. “Door de hoge werkdruk op de rechtbank, wordt ook als raio veel van je verlangd. Je moet productie draaien en bij de politierechter twintig zaken in enkele uren behandelen, proces-verbalen maken en vonnissen concipiëren. Bezinning op een oor-

deel over bijvoorbeeld de strafmaat valt tegen.”

Als academicus, nog tamelijk vers uit de collegebanken, merkt Terphuis dat hij behoefte heeft om de wetenschappelijke theorieën er nog eens bij te pakken. “Ik snap wel dat het constructief moet zijn, maar soms zeggen rechters naar mijn mening wel erg snel ‘hou het efficiënt’. Terwijl ik vind dat je als rechter in opleiding toch de tijd moet hebben om na te denken over de rechtsorde en rechtsbescherming. Vaak schiet immers de wet tekort, en moet je zelf aan rechtsvinding doen. Je krijgt met de gekste zaken te maken, zoals laatst bijvoorbeeld met een vordering van een man wiens goudvis was opgepeuzeld door de kat van de buurman. Ik wil mijn idealen graag in de praktijk brengen, en daar gaan rechters nogal snel aan voorbij. Ik hoop dat het op den duur toch blijft bevredigen.”

Prestaties

Terphuis is niet de enige die wijst op de conflicten die zo nu en dan ontstaan tussen de werkdruk in de waan van alledag en het feit dat de raio zijn werk moet combineren met zijn opleiding. De Alkmaarse rechtbankpresident mr. Joost van Dijk is zich bewust van dit probleem. “Meerdere raio's klagen daarover”, weet Van Dijk, die voorzitter is van de raio-selectiecommissie. Deze commissie bepaalt welke vijftig raio's van de naar schatting vierhonderd sollicitanten per jaar worden toegelaten. “Raio's moeten heel hard werken, terwijl ze ook voortdurend op hun prestaties worden beoordeeld. En ze weten dat wanneer ze een onvoldoende scoren, ze de kans lopen eruit te vliegen”, aldus Van Dijk. Hij wijst er echter op dat deze beoordelingen, die aan het eind van iedere periode in een bepaalde sector worden gegeven, als druk worden ervaren zonder dat er daadwerkelijk sancties worden toegepast. “Als er van de vijftig raio's die per jaar beginnen in de loop van de opleiding drie uitvallen is het veel. Dus met de strengheid van de beoordeling valt het wel mee.”